Προπτυχιακος Φοιτητης
1-7-2021

Εθνικο Μετσοβιο Πολυτεχνειο

Τελική Εργασία Εξαμήνου

Υπολογιστικές Μέθοδοι στη Στατιστική

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΠΡΟΣ
n.tsipros@gmail.com
A.M. : $ge15066$
Διδάσκων: Δημητριος Φουσκακης

1 Άσκηση 1

Δίνεται το ολοκλήρωμα

$$J = \int_{-\infty}^{+\infty} (x+a)^2 \phi(x) dx = 1 + a^2 \tag{1}$$

όπου, $\phi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-x^2/2}$, η σ.π.π της τυποποιημένης κανονικής κατανομής.

α. Το παραπάνω ολοκλήρωμα θα εκτιμηθεί με τη βοήθεια της Monte Carlo ολοκλήρωσης. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρούμε οτι το ολοκλήρωμα της σχέσης (1) πρόκειται για τη μέση τιμή $\mathbb{E}_\phi[(x+a)^2]$, εφόσον η $\phi(x)$ είναι σ.π.π. Προσομοιώνουμε ένα τυχαίο δείγμα $X_1, X_2, ..., X_n$ από τη σ.π.π

$$\phi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-x^2/2}$$

με τη βοήθεια της εντολής *rnorm* στην R και εκτιμούμε το ολοκλήρωμα (1) ως:

$$\hat{J} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (x_i + a)^2 \tag{2}$$

Παρακάτω βρίσκεται η συνάρτηση στην R, η οποία δέχεται ένα διάνυσμα με τιμές απο τη τυποποιημένη κανονική κατανομή, καθώς και τη μεταβλητή a.

```
   MC <- function(SAMPLE,a){
 n <- length(SAMPLE)
 i <- 1:n
 result <- sum((SAMPLE[i] + a)^2)
 return(result/n)
}
```

Αποθηκεύουμε τα αποτέλεσματα για $a = 0, 1, 2, 3, 4$ και $n = 100, 1000$ σε ενα dataframe και τα τυπώνουμε:

```
   res = data.frame(n = c(100,1000), a0 = c(MC(rnorm(100), 0),
   MC(rnorm(1000), 0)), a1 = c(MC(rnorm(100),
   1),MC(rnorm(1000), 1)), a2 = c(MC(rnorm(100), 2),
   MC(rnorm(1000), 2)), a3 = c(MC(rnorm(100),
   3),MC(rnorm(1000), 3)), a4 = c(MC(rnorm(100), 4),
   MC(rnorm(1000), 4)))

  knitr :: kable(res)
```

n	a0	a1	a2	a3	a4
100	1.1686846	1.558177	4.642401	9.629946	16.76762
1000	0.9442027	2.034971	5.114469	9.890107	16.85328

Παρατηρούμε οτι για $n = 1000$ η εκτίμησή μας πλησιάζει περισσότερο τη θεωρητική, ενώ όσο το a αυξάνεται, οι προσεγγίσεις μας δεν φαίνονται να είναι τοσο ακριβείς.

β.

$$\mathbb{E}[\hat{J}] = \mathbb{E}[\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}(x_i+a)^2]$$

$$= \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}\mathbb{E}[(x_i+a)^2] = \frac{1}{n}n\,\mathbb{E}[(x+a)^2] = \int_{-\infty}^{\infty}(x+a)^2\phi(x)dx \tag{3}$$

Άρα απο τη σχέση (3) αποδείχθηκε οτι ο Monte Carlo εκτιμητής είναι αμερόληπτος, αφού $\mathbb{E}[\hat{J}] = J$.

Για τον υπολογισμό της διασποράς:

$$Var[\hat{J}] = Var[\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}(x_i+a)^2] = \frac{1}{n^2}\sum_{i=1}^{n}Var[(x_i+a)^2]$$

$$= \frac{1}{n}Var[(x+a)^2] = \frac{1}{n}\int_{-\infty}^{+\infty}[(x+a)^2 - \mathbb{E}[(x+a)^2]]^2\phi(x)dx$$

$$= \frac{1}{n}\int_{-\infty}^{+\infty}[(x+a)^2 - (1+a^2)]^2\phi(x)dx = \frac{4a^2+2}{n} \tag{4}$$

Οπότε η τυπική απόκλιση της Monte Carlo ολοκλήρωσης είναι
$SD(\hat{J}) = \sqrt{\frac{4a^2+2}{n}}$.

γ. Σκοπός μας είναι και πάλι να εκτιμήσουμε το ολοκλήρωμα
$J = \int_{-\infty}^{+\infty}(x+a)^2\phi(x)dx$, αυτή τη φορά όμως με δειγματοληψία σπουδαιότητας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, αρκεί να ορίσουμε μια νέα σ.π.π., έστω $g(x)$ και να θεωρήσουμε το ολοκλήρωμα:

$$\int_{-\infty}^{+\infty}\frac{(x+a)^2\phi(x)}{g(x)}g(x)dx$$

Παράγουμε δείγμα $X_1, X_2, ..., X_n$ απο τη σ.π.π $g(x)$, και θέτωντας $Y(x) = \frac{(x+a)^2\phi(x)}{g(x)}$, έχουμε ότι:

$$\int_{-\infty}^{+\infty}Y(x)g(x)dx = \mathop{\mathbb{E}}_{g}[Y(x)] \tag{5}$$

Άρα μπορούμε να εκτιμήσουμε το (5) ως:

$$\hat{J} = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n}Y(x_i) \tag{6}$$

Δίνεται $g(x) = \phi(x-a) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-a)^2}{2}}$. Είναι φανερό πως πρόκειται για τη σ.π.π της κανονικής κατανομής $N(a,1)$.

Ορίζουμε στην R τη συνάρτηση $ImpSamp$ η οποία δέχεται το μέγεθος του δείγματος που θα προσομοιωθεί απο την $N(a,1)$, καθώς και η τιμή της a.

```
  ImpSamp <- function(n, a){
SAMPLE <- rnorm(n,mean = a, sd = 1)
i <- 1:n
result <- sum(((SAMPLE[i]+a)^2)*exp((-2*a*SAMPLE[i] + a^2)/2))
return(result/n)
}
```

Τυπώνουμε τα αποτελέσματα για $n = 100$, $a = 0, 1, 2, 3, 4$ με τη βοήθεια ενός $dataframe$:

```
resImpSamp = data.frame(n = c(100,1000), a0 = c(ImpSamp(100,0)
, ImpSamp(1000,0)), a1 = c(ImpSamp(100,1), ImpSamp(1000,1)),
a2 = c(ImpSamp(100,2), ImpSamp(1000,2)), a3 = c(ImpSamp(100,3),
ImpSamp(1000,3)), a4 = c(ImpSamp(100,4), ImpSamp(1000,4)))

knitr :: kable(resImpSamp)
```

n	a0	a1	a2	a3	a4
100	0.9269706	1.919765	5.155897	82.793946	3.383315
1000	1.0359660	1.999674	4.778845	7.661859	12.013046

Παρατηρούμε καλές εκτιμήσεις όταν το a είναι μικρό, και το $n = 1000$, αλλά για $a = 3, 4$ φαίνεται να υπάρχει μεγάλη απόκλιση της εκτίμησης απο τη θεωρητική τιμή, αλλά και μεταξύ των εκτιμήσεων για διαφορετικά n. Αυτό περιμένουμε να επιβεβαιωθεί απο τη διασπορά.
Για να αποδειχθεί οτι ο εκτιμητής είναι αμερόληπτος θα πρέπει $\mathbb{E}[\hat{J}] = J$.

$$\mathbb{E}[\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} Y(x_i)] = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} \mathbb{E}[Y(x_i)] = \mathop{\mathbb{E}}_{g}[Y(x)]$$

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \frac{\phi(x)f(x)}{g(x)} g(x)dx = \int_{-\infty}^{+\infty} \phi(x)f(x)dx = J \tag{7}$$

Για τη διασπορά:

$$Var[\frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} Y(x_i)] = \frac{1}{n^2}\sum_{i=1}^{n} Var[Y(x_i)] = \frac{1}{n} Var[Y(x)] = \frac{1}{n} Var[\frac{(x+a)^2 * (2\pi)^{-\frac{1}{2}} e^{\frac{-x^2}{2}}}{(2\pi)^{-\frac{1}{2}} e^{-\frac{(x-a)^2}{2}}}]$$

$$= \frac{1}{n} e^{a^2} Var[(x+a)^2 e^{-ax}] = \frac{1}{n} e^{a^2} (\mathop{\mathbb{E}}_{g}[(x+a)^4 e^{-2ax}] - \mathop{\mathbb{E}}_{g}^{2}[(x+a)^2 e^{-ax}])$$

$$= \frac{1}{n}(3e^{a^2} - (a^2-1)e^{\frac{a^2}{2}}) \tag{8}$$

Άρα η διασπορά της δειγματοληψίας σπουδαιότητας γίνεται πολύ μεγαλύτερη καθώς το a μεγαλώνει, σε σχέση με την απλή Monte Carlo εκτίμηση.

δ. Για $a = 4$ το ολοκλήρωμα της σχέσης (1) γίνεται:

$$J = \int_{-\infty}^{+\infty} (x+4)^2 \phi(x) dx = 17$$

Για να εκτιμήσουμε το τυπικό σφάλμα του εκτιμητή Monte Carlo με τη τεχνική Bootstrap, θα χρειαστεί να δημιουργήσουμε ενα διάνυσμα '$Jstar$' στην R μεγέθους B το οποίο θα αποτελείται απο εκτιμήσεις του ολοκληρώματος (1). Για τις εκτιμήσεις του ολοκληρώματος θα προσομοιώσουμε, αρχικά, 1000 τιμές απο την τυποποιημένη κανονική κατανομή, τις οποίες θα αποθηκεύσουμε σε ένα διάνυσμα $SAMPLE = [X_1, X_2, ..., X_{1000}]$. Στη συνέχεια για κάθε μια απο τις B επαναλήψεις, θα επιλέγουμε ένα τυχαίο δείγμα $BSAMPLE$ μεγέθους 1000, με επανάθεση, τιμές απο το αρχικό μας δείγμα $SAMPLE$. Η κάθε θέση του $Jstar$ υπολογίζεται με τη βοήθεια του εκτιμητή Monte Carlo

$$\hat{J}_i^* = \frac{1}{1000} \sum_{i=j}^{1000} (BSAMPLE_j + 4)^2$$

Η τυπική απόκλιση υπολογίζεται απο τον τύπο:

$$se(\hat{J}) = \sqrt{\frac{1}{B-1} \sum_{i=1}^{B} [\hat{J}_i^* - \tilde{\hat{J}}^*]} \tag{9}$$

όπου, $\tilde{\hat{J}}^* = \frac{1}{B} \sum_{i=1}^{B} \hat{J}_i^*$.

Ακολουθεί η συνάρτηση στην R, η οποία δέχεται ενα διάνυσμα απο τιμές της τυποποιημένης κανονικής κατανομής και τον αριθμό των ζητούμενων δειγμάτων Bootstrap.

```
  BTS_SE <- function(SAMPLE,B){
n <- length(SAMPLE)
Jstar <- c(rep(0,B))
for (i in 1:B){
  BSAMPLE <- SAMPLE[sample(n, replace = T, prob = c(rep(1/n,n)))]
  Jstar[i] <- sum((BSAMPLE + 4)^2)/n
}
Jbar <- (1/B)*sum(Jstar)
i <- 1:B
```

```
  se <- ((1/(B-1))*sum((Jstar[i] - Jbar)^2))^(1/2)
  print(se)
}
```

Για $B = 100$ και 1000 επαναλήψεις Bootstrap, η συνάρτηση επιστρέφει:

```
    BTS_SE(rnorm(1000),100)

## [1] 0.2665895

    BTS_SE(rnorm(1000),1000)

## [1] 0.248538
```

Παρατηρούμε ότι η εκτίμηση για το σφάλμα είναι πολύ κοντά στη θεωρητική τίμη που υπολογίστηκε το ερώτημα β: $SD(\hat{J}) = \sqrt{\frac{4*4^2+2}{1000}} = 0.256904$.

2 Άσκηση 2

Θεωρούμε τη συνάρτηση:

$$f(x) = \frac{1}{e^3 - 1} e^x, x \, \epsilon \, [0, 3] \tag{10}$$

α. Θα χρειαστούμε τη συνάρτηση κατανομής της σ.π.π (10):

$$F(x) = \int_0^x \frac{1}{e^3 - 1} e^x dx = \frac{e^x - 1}{e^3 - 1} \tag{11}$$

Σύμφωνα με τη μέθοδο αντιστροφής, αν η συνάρτηση κατανομής είναι αντιστρέψιμη, τότε μπορούμε να πάρουμε τυχαίο δείγμα απο την F ως εξής: Αν U_i τυχαίο δείγμα απο την $U[0, 1]$, τότε τα $X_i = F^{-1}(U_i)$ αποτελούν τυχαίο δείγμα απο την F. Παρατηρούμε οτι η συνάρτηση κατανομής (5) είναι γνησίως αύξουσα, αφού $F^{'}(x) > 0$, σε όλο το πεδίο ορισμού της, άρα είναι και αντιστρέψιμη. Ορίζουμε λοιπόν την αντίστροφή της:

$$F^{-1}(u) = ln[u(e^3 - 1) + 1]. \tag{12}$$

Ορίζουμε στην R την αντίστροφη συνάρτηση και παίρνουμε τυχαίο δείγμα απο την ομοιόμορφη κατανομή στο διάστημα $[0, 1]$ με τη βοήθεια της εντολής $runif$:

```
invF <- function(u) {log(u*(exp(3)-1)+1)}
u <- runif(1000)
```

Τυπώνουμε ενδεικτικά τις πρώτες και τις τελευταίες 5 τιμές, και φτιάχνουμε το ιστόγραμμα των προσομοιωμένων τιμών, καθώς και το διάγραμμα της f:

```r
x <- invF(u)
head(x, 5)

## [1] 2.237033 2.458246 1.272946 2.868708 2.107912

tail(x,5)

## [1] 2.356705 2.068797 2.734270 2.644829 2.521478
```

Ακολουθούν το διάγραμμα της f και το ιστόγραμμα των προσομοιωμένων τιμών:

```r
par(mfrow=c(1,2))
hist(x, main = "Histogram of simulated values")
x <- seq(0,3,length = 1000)
f <- function(x) {exp(x)/(exp(3)-1)}
 plot(x, f(x), type = 'l', main = "Probability density function")
```

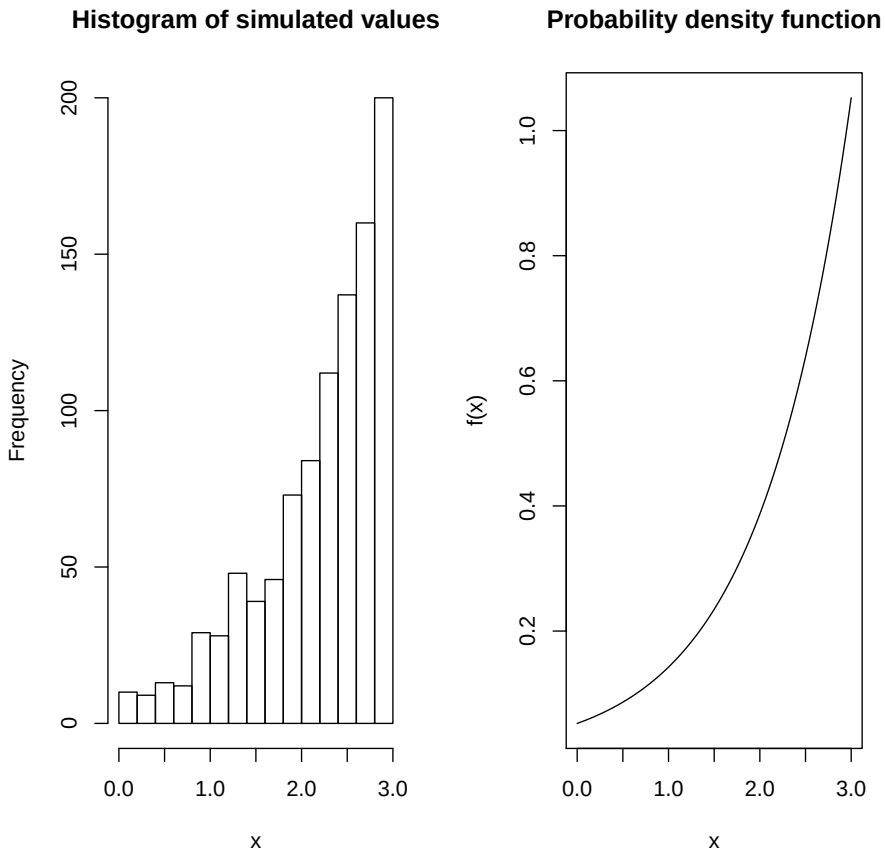

Το ιστόγραμμα των προσομοιωμένων τιμών βλέπουμε να συμπεριφέρεται όπως θα περιμέναμε, με βάση το διάγραμμα της σ.π.π. που μας δώθηκε.

β. Για να παράξουμε τιμές απο τη σ.π.π (10) με τη μέθοδο απόρριψης, θα χρειαστεί να ορίσουμε ένα αριθμό M και μια νέα σ.π.π, $g(x)$, ώστε να δημιουργήσουμε ένα ¨φάκελο' γύρω απο την f : $f \leq Mg = G$.

Παρατηρώντας οτι η f είναι γνησίως αύξουσα, μπορούμε να βρούμε εύκολα το μέγιστο της: $f(3) = \frac{e^3}{e^3-1}$. Ορίζουμε τη $g(x) = \frac{1}{3}, x \epsilon [0,3]$ ως την ομοιόμορφη στο διάστημα $[0,3]$, και $M = \frac{e^3}{e^3-1}$.
Στην R δημιουργούμε έναν αλγόριθμο ο οποίος σε κάθε επανάληψη θα παράγει ενα $y \sim U[0,3]$, και ένα $u \sim U[0,1]$. Στη συνέχεια θα ελέγχει άν $u \leq \frac{f(y)}{Mg(y)}$, οπότε και θα αποθηκεύει τη τιμή αυτή του y σε ένα διάνυσμα X με τις ζητούμενες τιμές απο τη κατανομή (10). Αν ο παραπάνω έλεγχος δεν ισχύει η μέθοδος επαναλαμβάνεται, μέχρι να συμπληρωθούν οι απαιτούμενες θέσεις στο διάνυσμα X.
Ακολουθεί η συνάρτηση στην R που τυπώνει n προσομοιωμένες τιμές απο τη σ.π.π (10):

```
   RejS <- function(n){
 M <- exp(3)/(exp(3)-1)
 X <- c(rep(0,n))
 i <- 1
 while (i < n) {
   y <- runif(1, min = 0, max = 3)
   u <- runif(1)
   if (u <= (3*exp(y))/exp(3)){
     X[i] <- y
     i <- i + 1
   }
 }
 return(X)
}
```

Για $n = 1000$:

```
x = RejS(1000)
head(x, 5)

## [1] 2.4922051 2.9214028 0.7769112 2.1495573 2.1326606

tail(x, 5)

## [1] 1.850475 2.657633 1.063884 2.113010 0.000000
```

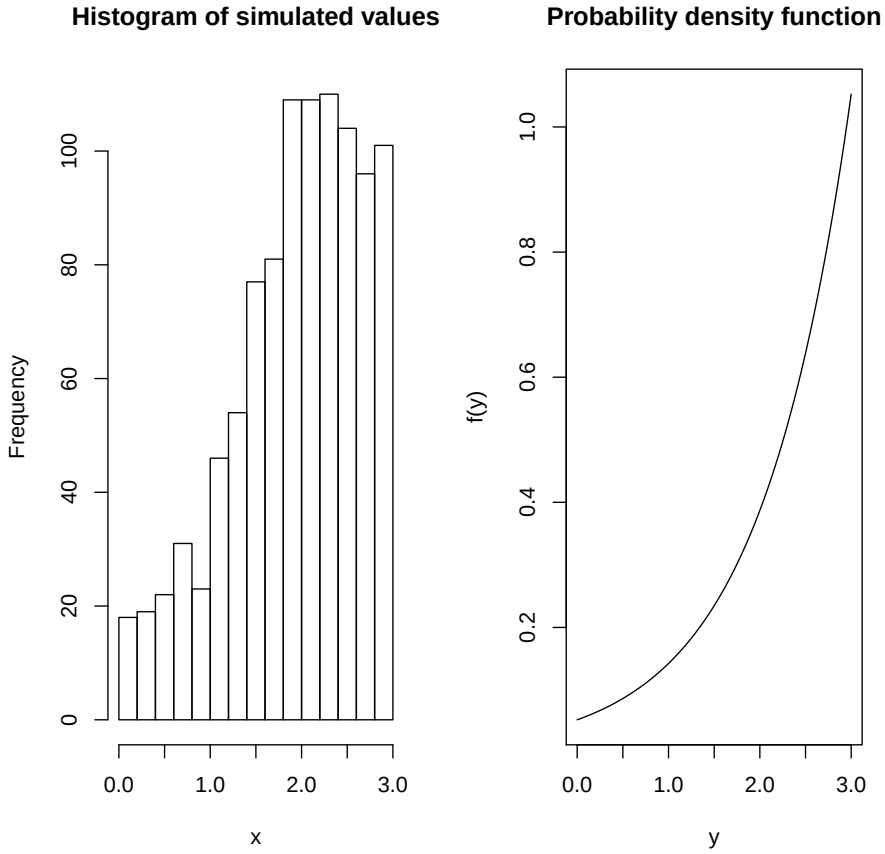

Αυτή τη φορά το ιστόγραμμα των προσομοιωμένων τιμών, δεν φαίνεται να περιγράφει όσο καλά όσο η μέθοδος αντιστροφής, τη σ.π.π. που μας δώθηκε.

γ. Σκοπός μας είναι να εκτιμήσουμε την σ.π.π $f(x)$ γνωρίζοντας ένα δείγμα μεγέθους 100 που προήλθε απο αυτή. Θα χρησιμοποιηθεί ο πυρήνας Epanechnikov, οπότε η f θα εκτιμηθεί απο τον τύπο:

$$\hat{f} = \frac{1}{nh}\sum_{i=1}^{n}\frac{3}{4}(1-(\frac{x-x_i}{h})^2). \tag{13}$$

Για τον υπολογισμό του βέλτιστου h_{optim}, θα χρησιμοποιήσουμε τη μέθοδο Leave-one-out Cross Validation. Σε κάθε επανάληψη αφήνουμε μια παρατήρηση απ΄έξω, και αποθηκεύουμε τη τιμή του νέου μοντέλου

$$\hat{f}_{h,-i}(x_i) = \frac{1}{h(n-1)}\sum_{j\neq i}^{n}\frac{3}{4}(1-(\frac{x-x_i}{h})^2).$$

σε ένα διάνυσμα. Ειδικότερα, θα προσπαθήσουμε να βρούμε το h που μεγιστοποιεί την πιθανοφάνεια:

$$L(h,i) = \prod_{i=1}^{n} \hat{f}_{h,-i}(x_i) \tag{14}$$

Για υπολογιστική ευκολία μπορούμε να λογαριθμήσουμε την εξίσωση (14), μιας και η συνάρτηση $ln(x)$ είναι γνησίως αύξουσα.
Ακολουθεί η συνάρτηση στην R που επιστρέφει για δοσμένο h τη λογαριθμισμένη σχέση (14):

```
Cross <- function(h){
  invF <- function(u) {log(u*(exp(3)-1)+1)}
  set.seed(100)
  x <- invF(runif(100))
  f <- c(rep(0,100))
  sum <- 0
  for (i in 1:100){
    for (j in 1:100){
      if ( j != i){
        if (abs((x[i]-x[j])/h) < 1){
          sum <- sum + (1 - ((x[i] - x[j])/h)^2)
        }
      }
    }
    f[i] <- (3/(396*h))*sum
  }
  return(log(prod(f)))
}
```

Στη συνέχεια, θα μεγιστοποιήσουμε την συνάρτηση $Cross$ με χρήση της εντολής $optim$, η οποία δέχεται μια αρχική εκτίμηση για το h, τη συνάρτηση προς μεγιστοποίηση και τη προτιμούμενη μέθοδο μεγιστοποίησης. Θα δώσουμε στην $optim$ την εντολή $control = list(fnscale = -1)$, έτσι ώστε να μεγιστοποιήσει, και όχι να ελαχιστοποιήσει.

```
hoptim <- optim(par = 0.1, fn = Cross, method = "BFGS",
control = list(fnscale = -1))
hoptim[1]

## $par
## [1] 0.2534821
```

Ακολουθεί το διάγραμμα της $f(x)$ με $h_{optim} = 0.2534$, απο 100 προσομοιωμένες τιμές, χρησιμοποιώντας τον πυρήνα Epanechnikov.

```r
invF <- function(u) {log(u*(exp(3)-1)+1)}
set.seed(100)
val <- invF(runif(100))
plot(density(val, kernel="epanechnikov", bw = 0.2534),
main = "Plot of f(x)")
```

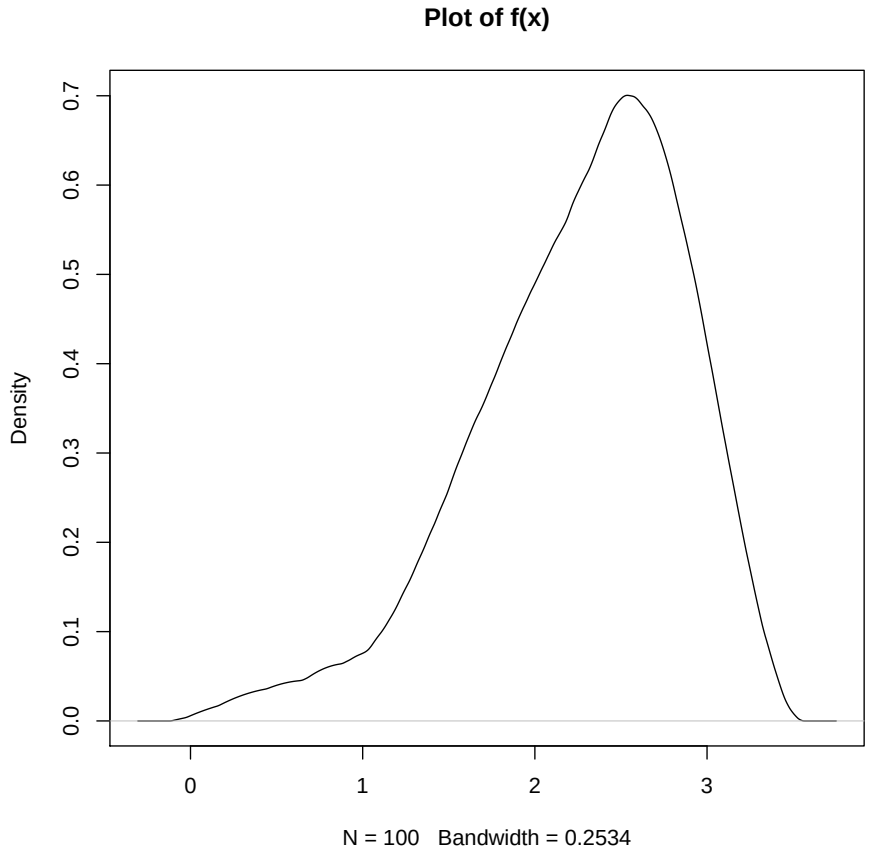

Απο το παραπάνω σχήμα φαίνεται να έχει γίνει μια σχετικά καλή και λεία προσέγγιση για την $f(x)$.

δ. Για τον έλεγχο της μηδενικής υπόθεσης $H_0 : \mu = 2$ έναντι της εναλλακτικής $H_1 : \mu \neq 2$, θα ορίσουμε την ελεγχοσυνάρτηση

$$T = |\bar{x} - 2|. \tag{15}$$

Ζητείται ο ελέγχος να γίνει με τη μέθοδο Bootstrap, μιας και το μέγεθος του δείγματος είναι πολυ μικρό για να εφαρμοστεί το Κ.Ο.Θ. Στο αρχικό μας δείγμα θα προσθέσουμε την τιμή T, ώστε σε κάθε ένα από τα B δείγματα Bootstrap που θα δημιουργήσουμε, θα ισχύει η υπόθεση H_0. Για κάθε Bootstrap δείγμα θα

υπολογίζουμε το $T_i^* = |\bar{x}_i - 2|$ και θα το αποθηκεύουμε. Είναι προφανές πως ο έλεγχος ορίζεται ως:

$$p_{value} = \frac{\sum_{i=1}^{n} \mathbb{1}(T_i^* > T) + 1}{B + 1} \tag{16}$$

Ακολουθεί ο κώδικας στην R:

```
HypTestB <- function(B){
  invF <- function(x){log(u*(exp(3)-1)+1)}
  u <- runif(10)
  SAMPLE <- invF(u)
  Sbar <- mean(SAMPLE)
  Tstar <- c(rep(0,B))
  SAMPLE <- SAMPLE + abs(Sbar - 2)
  for (i in 1:B){
    y <- sample(10, replace = TRUE, prob = c(rep(1/10,10)))
    BSAMPLE <- SAMPLE[y]
    Tstar[i] <- abs(mean(BSAMPLE) - 2)
  }
  flag <- 0
  for (j in 1:B){
    if (Tstar[j] > abs(Sbar - 2)){flag <- flag + 1}
  }
  p <- (flag + 1)/(B+1)
  print(p)
}
```

Για $B = 100$ δείγματα Bootstrap:

```
set.seed(1)
HypTestB(100)

## [1] 0.9009901
```

Παρατηρούμε οτι ο έλεγχος παίρνει μεγάλη τιμή, οπότε αποδεχόμαστε την μηδενική υπόθεση $H_0 : \mu = 2$

Επιπρόσθετα, θα κάνουμε τον έλεγχο υποθέσεων, δημιουργώντας και ένα 95% Bootstrap διάστημα εμπιστοσύνης. Ειδικότερα, με την μέθοδο της αντιστροφής θα προσομοιώσουμε ενα δείγμα μεγέθους 10 απο την $f(x)$, θα δημιουργήσουμε 1000 Bootstrap δείγματα με βάση το αρχικό, και απο το κάθε ένα θα αποθηκεύουμε σε ένα διάνυσμα $Mstar$ το δειγματικό μέσο του κάθε Bootstrap δείγματος. Με χρήση της εντολής $plot(density(Mstar))$ παρατηρούμε οτι η κατανομή των Bootstrap εκτιμητών είναι συμμετρική. Άρα θα διατάξουμε το διάνυσμα σε αύξουσα σειρά και παίρνοντας τα $a/2$ και $1 - a/2$ ποσοστιαία σημεία του διανύσματος, βρίσκουμε ενα 95% Δ.Ε.

```r
invF <- function(x){log(u*(exp(3)-1)+1)}
set.seed(100)
u <- runif(10)
x <- invF(u)
Mstar <- c(rep(0,1000))
for (i in 1:1000){
  s <- sample(10, replace = TRUE, prob = c(rep(1/10,10)))
  boot <- x[s]
  Mstar[i] <- mean(boot)
}
```

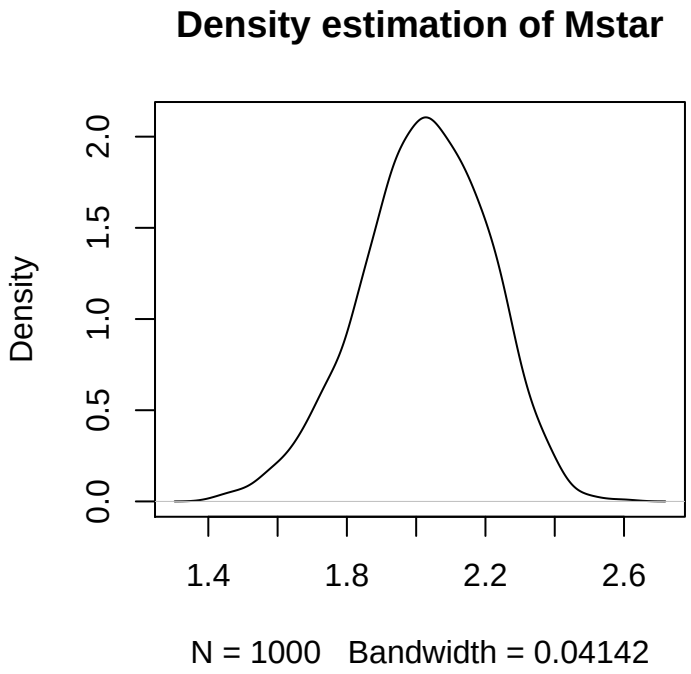


```r
Mstar <- sort(Mstar, decreasing = FALSE)
 c1 <- Mstar[50]
 c2 <- Mstar[950]
 print(c(c1, c2))

## [1] 1.702131 2.304871
```

Άρα το 95% Δ.Ε. μας διαμορφώνεται απο τις [Mstar(50), Mstar(950)]: [1.7021, 2.3049], το οποίο περιέχει το 2, οπότε και αποδεχόμαστε την H_0.

3 Άσκηση 3

α. Θεωρούμε την κατανομή Γάμμα με σ.π.π

$$f(x) = \frac{\beta^a}{\Gamma(a)} x^{a-1} e^{-\beta x}, \quad x \in (0, +\infty) \quad a, \beta > 0 \tag{17}$$

Το στήριγμα της Γάμμα $S : x \in (0, +\infty)$, είναι ανεξάρτητο απο τις παραμέτρους a, β και η (17) μπορεί να έρθει στη μορφή:

$$f(x|\vec{\theta}) = p(x)g(\vec{\theta})e^{\sum_{i=1}^{k} c_i(\vec{\theta})d_i(x)}$$

ως:

$$f(x|(a,\beta)) = \frac{1}{x}\frac{\beta^a}{\Gamma(a)} e^{a ln x - \beta x}$$

οπότε η Γάμμα ανήκει στην εκθετική οικογένεια κατανομών. Απο θεώρημα Pitman-Koopam υπάρχει επαρκής δειγματοσυνάρτηση της παραμέτρου $\vec{\theta} = (a, \beta)$,
$t_j = \sum_{i=1}^{n} d_j(x_i)$.
Για τυχαίο δείγμα $x = (x_1, ..., x_n)^T$:

$$\prod_{i=1}^{n} f(x_i, (a,\beta)) = (\frac{\beta^a}{\Gamma(a)})^n e^{a\sum ln(x_i) - \beta \sum x_i} \prod_{i=1}^{n} \frac{1}{x_i}$$

Άρα η επαρκής στατιστική συνάρτηση για τις παραμέτρους a, β θα έχει διάσταση 2 και είναι η:

$$t = (\sum_{i=1}^{n} ln(x_i), \sum_{i=1}^{n} x_i). \tag{18}$$

Η λογαριθμική πιθανοφάνεια:

$$l(a,\beta) = ln(\prod_{i=1}^{n} f(x_i, (a,\beta)))$$

$$= anln(\beta) - nln[\Gamma(a)] + (a-1)\sum_{i=1}^{n} ln(x_i) - \beta \sum_{i=1}^{n} x_i \tag{19}$$

Για να την μεγιστοποιήσουμε βρίσκουμε που μηδενίζονται οι μερικές παράγωγοι της (19).

$$\frac{\partial l}{\partial \beta} = 0 \Rightarrow \beta = \frac{a}{\bar{x}}$$

$$\frac{\partial l}{\partial a} = 0 \Rightarrow nln\beta - n(ln\Gamma(a))' + \sum_{i=1}^{n}(x_i) = 0 \tag{20}$$

Για την επίλυση της (20) θα χρησιμοποιήσουμε τη μέθοδο Newton-Raphson. Θέτουμε $g(a) = nln\beta - n(ln\Gamma(a))' + \sum_{i=1}^{n}(x_i)$, και $\Psi(a) = (ln\Gamma(a))'$.
Ο αλγόριθμος Newton-Raphson, δεδομένου κάποιας αρχικής προσέγγισης a_0 διαμορφώνεται ως:

$$a_{n+1} = a_n - \frac{g(a_n)}{g'(a_n)}.$$

β. Έστω η τ.μ. $X|\theta \sim Poisson(\theta)$, και $\theta \sim Gamma(a,\beta)$, άρα πρόκειται για μια κατανομή Poisson με τον ρυθμό της να ακολουθεί την Γαμμα(α,β).

$$f(x) = \int_0^{+\infty} \mathbb{P}[X = x|\Theta = \theta] * Gamma(a,\beta)d\theta = \int_0^{+\infty} \frac{\theta^x e^{-\theta}}{x!}\frac{\beta^a}{\Gamma(a)}\theta^{(a-1)}e^{-\beta\theta}d\theta$$

$$= \frac{\beta^a}{x!\Gamma(a)}\frac{\Gamma(x+a)}{(\beta+1)^{x+a}}\int_0^{+\infty}\frac{(\beta+1)^{x+a}}{\Gamma(x+a)}\theta^{x+a-1}e^{-\theta(\beta+1)}d\theta$$

Όμως, το ολοκλήρωμα:

$$\int_0^{+\infty}\frac{(\beta+1)^{x+a}}{\Gamma(x+a)}\theta^{x+a-1}e^{-\theta(\beta+1)}d\theta = 1$$

αφού πρόκειται για τη σ.π.π της $Gamma(x+a,\beta+1)$.
Οπότε αποδείχθηκε το ζητούμενο:

$$f(x) = \frac{\beta^a}{x!\Gamma(a)}\frac{\Gamma(x+a)}{(\beta+1)^{x+a}} = \frac{\Gamma(x+a)}{x!\Gamma(a)}(\frac{\beta}{\beta+1})^a(\frac{1}{\beta+1})^x.$$

4 Άσκηση 4

Θα προσαρμόσουμε το μοντέλο πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης
$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + ... + \beta_{15}X_{15} + \epsilon$ με $n = 50$ παρατηρήσεις. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές $\vec{X}_{1...10} \sim MVN(\vec{0}, I_{10\times 10}) \Rightarrow X_i \sim N(0,1),\ i = 1,...,10.$
Οι υπόλοιπες ανεξάρτητες μεταβλητές βρίσκονται ως:

$$X_{ij} \sim N(0.2X_{i1}+0.4X_{i2}+0.6X_{i3}+0.8X_{i4}+1.1X_{i5},1),\ i = 1,...50\ \ j = 11,...,15.$$

Οι τιμές της μεταβλητής απόκρισης δίνονται απο τη σχέση:

$$Y_i \sim N(4 + 2X_{i1} - X_{i5} + 2.5X_{i7} + 1.5X_{i11} + 0.5X_{i13}, 1.5^2),\ i = 1,...,50.$$

```
v1 <- c(rep(0,50))
v2 <- c(rep(0,15))
x <- array(c(v1,v2), dim = c(50,15))
for (i in 1:10){
  x[,i] = rnorm(50)
}
for (k in 11:15){
  for (i in 1:50){
  x[i,k] = rnorm(1,mean = 0.2*x[i,1] + 0.4*x[i,2] + 0.6*x[i,3] +
  0.8*x[i,4] + 1.1*x[i,5], sd = 1)
  }
```

```
  }
  Y <- c(rep(0,50))
  for (i in 1:50){
    Y[i] <- rnorm(1, mean = 4 + 2*x[i,1] - x[i,5] + 2.5*x[i,11] +
    0.5*x[i,13], sd = 1.5)
  }
  xx <- as.data.frame(x)
  mod <- lm(Y~., data = xx)
```

Άρα το μοντέλο:

```
##
## Call:
## lm(formula = Y ~ ., data = xx)
##
## Coefficients:
## (Intercept)           V1           V2           V3           V4           V5
##      4.2162       1.5435      -0.2023      -0.2344      -0.2609      -1.0903
##          V6           V7           V8           V9          V10          V11
##     -0.2199       0.2777      -0.3202       0.1873       0.1090       2.7783
##         V12          V13          V14          V15
##     -0.0273       0.4065       0.5053      -0.1850
```

α. Σκοπός μας είναι να εξερευνήσουμε όλα τα πιθανά $2^{15} = 32.768$ μοντέλα και να βρούμε το μοντέλο το οποίο επιστρέφει τη μικρότερη τιμή του κριτηρίου BIC.
Θα δημιουργήσουμε στην R μια λίστα '$enum$' μεγέθους 32.768×15 η οποία θα περιέχει ολους τους συνδιασμούς $\{0,1\}^{15}$. Στη συνέχεια θα γίνεται κατάλληλος πολλαπλασιασμός με τη λίστα που στις στείλες της περιέχει τις τιμές των ανεξάρτητων μεταβλητών και θα ελέγχουμε το κριτήριο BIC για κάθε ενα μοντέλο. Ο αλγόριθμος δέχεται το dataframe των ανεξάρτητων μεταβλητών, τη λίστα των Y και επιστρέφει το μοντέλο με το ελάχιστο BIC. Χρησιμοποιήθηκε το πακέτο *lgcp* για το πολλαπλασιασμό λίστας.

```
enumerate <- function(xx, Y){
  enum <- expand.grid(0:1, 0:1, 0:1,0:1, 0:1, 0:1,0:1, 0:1,
  0:1,0:1, 0:1, 0:1,0:1, 0:1, 0:1)
  xlist <- list(xx[1], xx[2], xx[3], xx[4], xx[5], xx[6], xx[7],
  xx[8], xx[9], xx[10], xx[11], xx[12], xx[13], xx[14], xx[15])
  Bmin <- 10000
  for (i in 1:32768){
   z <- as.data.frame(multiply.list(enum[i,],xlist))
   mod <- lm(Y~., data = z)
    b <- BIC(mod)
   if (Bmin > b){
     result <- mod
```

```
      Bmin <- b
    }
   }
  }
  return(result)
}
```

Άρα το μοντέλο με το ελάχιστο BIC:

```
print(enumerate(xx, Y))
>Call:
lm(formula = Y ~ ., data = z)

Coefficients:
(Intercept)           V1           V2           V3           V4
     3.7544       1.8797           NA           NA           NA
         V5           V6           V7           V8           V9
    -0.8711           NA           NA      -0.4028           NA
        V10          V11          V12          V13          V14
         NA       2.3488           NA       0.5594           NA
         V15
         NA
```

Παρατηρούμε οτι στο μοντέλο μας έμειναν μόνο οι συντελεστές των μεταβλητών $X_1, X_5, X_8, X_{11}, X_{13}$ ενώ οι άλλοι μηδενίστηκαν.

β. Η Least Absolute Shrinkage and Selection Operator (Lasso) αποτελεί μια μέθοδο για την εκτίμηση των συντελεστών ενός μοντέλου παλινδρόμησης, αλλά και για την επιλογή των μεταβλητών. Η ιδέα της συγκεκριμένης μεθόδου βασίζεται στην ελαχιστοποίηση της παράστασης $(y - X\beta)^T(y - X\beta)$ για το προσδιορισμό των συντελεστών του μοντέλου, αλλά η βασική διαφορά με την μέθοδο ελαχίστων τετραγώνων βρίσκεται στην προυπόθεση για την L_1 νόρμα: $\sum_{j=1}^{p} |\beta_j| \leq t$. Αυτό επιτυγχάνει τη μείωση του τυπικού σφάλματος, αλλά κοστίζει αύξηση στην μεροληψία. Έχουμε πλέον το πρόβλημα ελαχιστοποίησης:

$$minimize[(y - X\beta)^T(y - X\beta) + \lambda \sum_{j=1}^{p} |\beta_j|]$$

όπου $\lambda \in [0, 1]$. Όταν το $\lambda = 0$, δηλαδή απαιτούμε απο τον περιορισμό $t = t_0 = max|\beta|_1$, τότε ή μέθοδος ταυτίζεται με αυτή των ελαχίστων τετραγώνων, ενώ όσο το λ μεγαλώνει, αυξάνεται και ο βαθμός συρρίκνωσης των συντελεστών του μοντέλου. Ορίζεται, τέλος, ο συντελεστής συρρίκνωσης $s = \frac{|\beta|_1}{max|\beta|_1}$. Με τη βοήθεια της βιβλιοθήκης *glmnet* θα ορίσουμε στην R το μοντέλο Lasso. Έστω τα διάνυσματα x και Y των παρατηρήσεων των ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών αντίστοιχα, που έχουν δημιουργηθεί απο τα παραπάνω ερωτήματα.

```
lasso <- glmnet(x, Y)
plot(lasso, label = T)
```

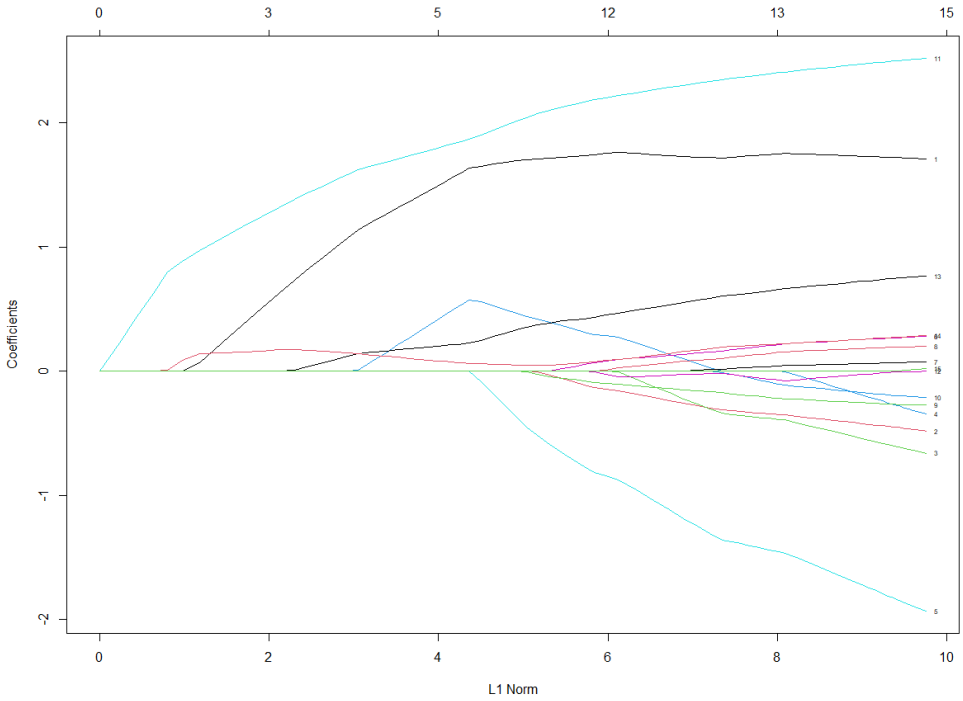

Figure 1: Plot of Coefficients and their L1 norm

Απο το παραπάνω σχήμα μπορούμε να παρατηρήσουμε πόσο ¨απότομα' τείνουν να μηδενιστούν οι συντελεστές της κάθε μεταβλητής, όσο κινούμαστε απο μεγαλύτερες τιμές της L_1 νόρμας (άρα το OLS μοντέλο), πρός μικρότερες.

```
> lasso2 <- cv.glmnet(x, Y)
#Minimum Lambda
> lasso2$lambda.min
 0.2062794
 #1se Lambda
lasso2$lambda.1se
 0.4341984
```

Άρα με Cross Validation πήραμε τις τιμές του ελάχιστου $\lambda_{min} = 0.2063$ και αυτού που βρίσκεται ένα τυπικό σφάλμα πιο δεξιά απο το ελάχιστο $\lambda_{1se} = 0.4342$, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία πιο φειδωλών μοντέλων. Τέλος ο συντελεστής συρρίκνωσης s μπορεί να υπολογιστεί ως εξής:

```
zlasso_min <- lasso_min[-1] * apply(x,2,sd)
z <- coef(mod)[-1] * apply(x,2,sd)
s <- sum(abs(zlasso_min))/sum(abs(z))
s
0.5696729
```